

त्रिशिरास्त्वाष्ट्रः, सिन्धुद्वीप आम्बरीषो वा। आपः। गायत्री, ५ वर्धमाना गायत्री, ७ प्रतिष्ठा गायत्री, ८-९ अनुष्टुप्

आपो हि ष्ठा मयोभुवस्ता न ऊर्जे दधातन। महे रणाय चक्षसे ॥ १०.००९.०१

आपः- उदकानि मूलशक्तिधारा जीवधारा वा। मयोभुवः- आनन्दकर्यः। स्थ। हि- खलु। ताः- तादृश्य आपः। यूयम्। नः- अस्मान्। ऊर्जे- प्राणे बले वा। दधातन- धत्त। महे- महते। रणाय- रमणीयाय। चक्षसे- दर्शनाय। सम्यग्ज्ञानायेति सायणः। धत्त ॥१॥

यो वः शिवतमो रसस्तस्य भाजयतेह नः। उशतीरिव मातरः ॥ १०.००९.०२

वः- युष्माकम्। यः। शिवतमः- मङ्गलमयः। रसः। तस्य। नः- अस्मान्। इह- अत्र। भाजयत- सेवां कारयत। उशतीः- कामयमानाः। मातरः- अम्बाः। इव भवथ ॥२॥

तस्मा अरं गमाम वो यस्य क्षयाय जिन्वथ। आपो जनयथा च नः ॥ १०.००९.०३

यस्य- यस्य सद्भावनस्य। क्षयाय- निवासाय। जिन्वथ- अस्मान् प्रीणयथ। तस्मै- तत्सद्भावनप्राप्त्यर्थम्। अरम्- क्षिप्रम्। वः- युष्मान्। गमाम- गच्छाम। आपः- हे उदकोपलक्षितजीवधाराः। नः- अस्मान्। जनयथ- सद्भावनैरुत्पादयत ॥३॥

शं नो देवीरभिष्टय आपो भवन्तु पीतये। शं योरभि स्रवन्तु नः ॥ १०.००९.०४

देवीः- देव्य आपः आधारशक्तिधाराः। नः- अस्माकम्। अभिष्टये- सदिच्छायै। इष इच्छायाम्। शम्- मङ्गलकारिण्यः। पीतये- अनुभूतये च। भवन्तु- सन्तु। शम्- चित्तशान्तिम्। योः- यावनं चित्तवृत्तिभ्यः पृथक्करणम्। कुर्वन्। नः- अस्मान्। अभि स्रवन्तु- प्रवहन्तु ॥४॥

ईशाना वार्याणां क्षयन्तीश्चर्षणीनाम्। अपो याचामि भेषजम् ॥ १०.००९.०५

वार्याणाम्- श्रेष्ठानामपि। ईशानाः- ईशनशीला इन्द्रभूताः। चर्षणीनाम्- दर्शनानाम्। क्षयन्तीः- निवासयित्र्यः। अपः- उदकानि मूलशक्तिधाराः। भेषजम्- स्वास्थ्यम्। याचामि- प्रार्थयामि ॥५॥

अप्सु मे सोमो अब्रवीदन्तर्विश्वानि भेषजा। अग्निं च विश्वशम्भुवम् ॥ १०.००९.०६

सोमः- रसदेवता। मे- माम्। अब्रवीत्- उवाच। अप्सु- जले इत्याधिभौतिकम्। जीवाधारशक्तिप्रवाहे इत्याध्यात्मिकम्। अन्तः। विश्वानि भेषजा- सर्वाणि भैषज्यानि निहितानीति। विश्वशम्भुवम्- सर्वभूतहितक्रतुम्। अग्निं च। विश्वभेषजीः- सर्वेषां भिषजः। आपश्च- अपश्च। सोमः। अब्रवीत्- उपदिष्टवान् ॥६॥

आपः पृणीत भेषजं वरूथं तन्वे मम। ज्योक् सूर्यं दृशे ॥ १०.००९.०७

आपः- जलाधिदेवताः। आधारशक्तिप्रवाहाः। मम। तन्वे- स्थूले शरीरे। सूक्ष्मे वासनामयतनौ च। वरूथम्- वरणीयम्। भेषजम्- भैषज्यम्। पृणीत- पूरयत। पृ पालनपूरणयोः। ज्योक्- चिरम्। सूर्य - आत्मसूर्यम्। दृशे- दर्शनाय कुरुत ॥७॥

इदमापः प्र वहत यत्किं च दुरितं मयि। यद्वाहमभिदुद्रोहं यद्वा शेष उतानृतम् ॥ १०.००९.०८

इदम्- एतद्भैषज्यम्। प्र वहत- प्रवाहयत। मयि। यत् किञ्च- यत्किञ्चित्। दुरितम्- पापचिन्तनमस्ति। अहम्। यद्वा। यद्वा। अभिदुद्रोह- अभितो जनेभ्यो द्रोहमकरवम्। शेषे- साधून् शशाप। अनृतम्- असत्यमुक्तवान्। तत्सर्वं प्रवाहेण मत्तोऽपनयत ॥८॥

आपो अद्यान्वचारिषं रसेन समगस्महि।

पयस्वानग्ना आ गहि तं मा सं सृज वर्चसा ॥ १०.००९.०९

आपः- जलानि। आधारशक्तिप्रवाहान्। अद्य- इदानीम्। अन्वचारिषम्- उपासितवान्। रसेन। समगस्महि- सङ्गताः स्मः। अग्ने- सर्वभूतहितक्रतो। पयस्वान्- ज्ञानवान् सन्। आ गहि- आगच्छ। तम्- तादृशम्। मा- माम्। वर्चसा- शोभनगुणैः। सम्- सम्यक्। सृज- योजय ॥९॥